UŻYTKOWNICY BAZ DANYCH

AKTORZY NA SCENIE

 Z użytkowaniem bazy danych na różnych etapach są związane różne grupy użytkowników. Wyróżnia się tu: użytkowników końcowych, programistów aplikacji, projektantów baz danych, analityków systemowych i administratorów.

UŻYTKOWNICY KOŃCOWI

- Użytkownicy końcowi charakteryzują się tym, że korzystają z bazy danych głównie poprzez gotowe aplikacje/programy.
- Ich wiedza zwykle obejmuje sposób obsługi aplikacji i znajomość zagadnień z zakresu obowiązków służbowych.

UŻYTKOWNICY KOŃCOWI

 Użytkownicy końcowi zwykle nie mogą cieszyć się pełnią praw dostępu do danych w bazie danych. Dzieje się tak z wielu względów m.in. związanych z ochroną poufności danych oraz ochroną przed świadomym i nieświadomym uszkodzeniem.

UŻYTKOWNICY KOŃCOWI

 Z tą grupą użytkowników wiąże się zatem ściśle zagadnienie kontroli praw dostępu do bazy danych.

ZAGADNIENIA DO OPRACOWANIA:

- system uprawnień
- poziom uprawnień
- typy uprawnień
- role

PROGRAMIŚCI APLIKACJI

 Zadaniem programistów jest implementowanie aplikacji dla użytkowników końcowych. Funkcjonalność tych aplikacji wynika z wymagań użytkowników.

PROJEKTANCI BAZ DANYCH

 Projektanci (architekci) baz danych zajmują się projektowaniem struktury logicznej bazy danych, czyli struktur modelu danych i projektowaniem struktury fizycznej bazy danych, czyli doborem parametrów fizycznego składowania danych na nośnikach. Ponadto, ich zadaniem jest przygotowanie działającej bazy danych.

ANALITYCY SYSTEMOWI

 Analitycy systemowi zajmują się analizą wymagań systemu bazy danych i aplikacji. Wynik ich pracy jest podstawą opracowania struktury logicznej (a często również fizycznej) bazy danych i podstawą dla programistów aplikacji.

ANALITYCY SYSTEMOWI

- projektowanie składnic danych
- modyfikacja i optymalizacja istniejącego kodu
- rozwój i adaptacja systemów raportowych do zmieniających się warunków
- projektowanie i modyfikacje systemów analitycznych

ADMINISTRATORZY BAZY DANYCH

Administratorzy bazy danych (DBA) są odpowiedzialni m.in.
za: przygotowanie systemu do pracy produkcyjnej,
zagwarantowanie ciągłości pracy systemu, zarządzanie użytkownikami i instalowanie nowych wersji systemu.

ADMINISTRATOR BAZY DANYCH A ADMINISTRATOR DANYCH

 Administrator danych to osoba odpowiedzialna za podejmowanie strategicznych decyzji i realizowanie polityki dotyczącej danych przedsiębiorstwa.

FUNKCJE ADMINISTRATORA BAZY DANYCH

- definiowanie schematu pojęciowego
- definiowanie schematu wewnętrznego
- łączność z użytkownikami
- definiowanie reguł bezpieczeństwa i integralności
- określanie procedur archiwizowania i odzyskiwania danych
- śledzenie wydajności i reakcja na zmiany

DEFINIOWANIE SCHEMATU POJĘCIOWEGO

- Podejmowanie decyzji o tym, jaką konkretnie informację przechowywać w bazie danych należy do obowiązków administratora danych.
- Z kolei samo tworzenie schematu pojęciowego należy już do administratora bazy.

DEFINIOWANIE SCHEMATU POJĘCIOWEGO

 Administrator zatem realizuje projektowanie logiczne bazy danych.

DEFINIOWANIE SCHEMATU WEWNĘTRZNEGO

- Administrator bazy decyduje jak dane mają być reprezentowane w przechowywanej bazie danych.
- Proces ten jest zwykle zwany fizycznym projektowaniem bazy.

DEFINIOWANIE SCHEMATU WEWNĘTRZNEGO

 Po zakończeniu fizycznego projektowania administrator musi utworzyć odpowiednią definicję struktury pamięci (schemat wewnętrzny).

ŁĄCZNOŚĆ Z UŻYTKOWNIKAMI

 Do obowiązków administratora bazy należy utrzymywanie kontaktu z użytkownikami po to aby zapewnić, że dane potrzebne użytkownikom będą umieszczone w bazie.

ŁĄCZNOŚĆ Z UŻYTKOWNIKAMI

- Administrator powinien konsultować się z użytkownikami w czasie projektowania aplikacji,
- Powinien prowadzić szkolenia techniczne, pomagać w diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów.

DEFINIOWANIE REGUŁ BEZPIECZEŃSTWA I INTEGRALNOŚCI

 Reguły bezpieczeństwa i integralności traktuje się jako część schematu pojęciowego.

OKREŚLANIE PROCEDUR ARCHIWIZOWANIA I ODZYSKIWANIA

 W przypadku uszkodzenia jakiejkolwiek części bazy danych bardzo istotną sprawą jest możliwość jak najszybszej naprawy tej części danych i to możliwie bez wpływu na resztę systemu.

OKREŚLANIE PROCEDUR ARCHIWIZOWANIA I ODZYSKIWANIA

 Administrator musi zdefiniować i wdrożyć odpowiedni sposób odzyskiwania danych obejmujący okresowe tworzenie kopii oraz procedury odtwarzania bazy z najbardziej aktualnego archiwum.

ŚLEDZENIE WYDAJNOŚCI I REAKCJA NA ZMIANY

- Administrator ma za zadanie zapewnić optymalną wydajność pracy bazy.
- Odpowiada on także za wprowadzanie poprawek w miarę potrzeb.

AKTORZY POZA SCENĄ

- Administratorzy serwerów, sieci komputerowych
- Projektanci i programiści SZBD
- Projektanci narzędzi deweloperskich